

Briuselis, 2024 m. gegužės 24 d.
(OR. en)

10255/24

LIMITE

JAI 866
COPEN 278
DROIPEN 156
FREMP 261
SOC 393
CODEC 1338

Tarpinstitucinė byla:
2023/0250(COD)

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui (COREPER II) / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR – Bendras požiūris

I. BENDROJI INFORMACIJA

- 2023 m. liepos 12 d. Komisija pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuriuo pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR¹; šiuo pasiūlymu siekiama spręsti konkrečias problemas, dėl kurių reikia tikslingai tobulinti esamą sistemą, kad nusikaltimų aukos galėtų geriau naudotis savo teisėmis.

¹ Dok. 11840/23.

2. Direktyvos projektas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 82 straipsnio 2 dalies c punktu (įprasta teisėkūros procedūra).
3. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę pateikė 2023 m. gruodžio 13 d.²
4. Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose (COPEN) darbo grupė pasiūlymą svarstė 2023 m. rugsėjo 22 d., 2023 m. spalio 16 d., 2024 m. sausio 10 d., 2024 m. vasario 23 d., 2024 m. kovo 15 d., 2024 m. balandžio 15–16 d. ir 2024 m. gegužės 17 d. posėdžiuose ir susitarė dėl šio pranešimo priede išdėstyto teksto.
5. Europos Parlamente pagrindinė atsakomybė tenka Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitetui ir Moterų teisių ir lyčių lygybės (FEMM) komitetui. Pranešėjais paskirti María Soraya Rodríguez Ramos ir Javieras Zarzalejosas. Pranešimas buvo pateiktas 2024 m. kovo 25 d.; 2024 m. balandžio 11 d. plenarinėje sesijoje Europos Parlamentas patvirtino savo derybų įgaliojimus ir pasiūlymas buvo perduotas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) ir Moterų teisių ir lyčių lygybės (FEMM) komitetams tarpinstitucinėms deryboms pradėti.

II. IŠVADA

6. Todėl Nuolatinių atstovų komiteto prašoma:
 - a) patvirtinti šio pranešimo priede išdėstytą susitarimą dėl bendro požiūrio teksto³ ir
 - b) rekomenduoti Tarybai viename iš artimiausių posėdžių darbotvarkės A punktu susitarti dėl šio pranešimo priede išdėstyto bendro požiūrio, kad pirmininkaujanti valstybė narė galėtų vesti tas derybas.

² OL C, C/2024/1592, 2024 03 05, p. 1.

³ Pradinio pasiūlymo pakeitimai pažymėti **paryškintuoju šriftu** arba simboliu [...].

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų
teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis
sprendimas 2001/220/TVR**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į 82 straipsnio 2 dalies c punktą,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁵,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

⁴ OL C, C/2024/1592, 2024 3 5, p. 1.

⁵ OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) siekdama užtikrinti, kad nusikaltimų aukos gautų tinkamą informaciją, paramą bei apsaugą ir galėtų dalyvauti baudžiamajame procese, Sąjunga priėmė Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES⁶;
- (2) Komisija įvertino, kaip aukos naudojasi savo teisėmis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, ir šio vertinimo rezultatus paskelbė vertinimo ataskaitoje⁷. Atlikus vertinimą nustatyta, kad nors Direktyva 2012/29/ES iš esmės buvo pasiekta numatyta nauda ir padarytas teigiamas poveikis aukų teisėms, išlieka specifinės problemos, susijusios su aukų teisėmis, kurios turi būti užtikrinamos pagal šią direktyvą. Nustatyti trūkumai, be kita ko, yra nepakankamas gebėjimas pasikliauti aukų teisėmis gauti informaciją, paramą ir apsaugą, teikiamas atsižvelgiant į kiekvienos nusikaltimo aukos asmeninius poreikius, dalyvauti baudžiamajame procese ir baudžiamojo proceso metu gauti sprendimą dėl nusikaltėlio mokėtinės kompensacijos. Šia Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/29/ES peržiūra **siekiama** reaguoti[...] [...] į jos vertinimo ir daugelio konsultacijų metu nustatytus trūkumus;

⁶ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57).

⁷ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/29/ES vertinimas“ (SWD/2022/0179 final).

- (3) siekdamas, kad nusikaltimų aukos galėtų sklandžiai ir šiuolaikiškai naudotis savo teisėmis, valstybės narės turėtų sudaryti sąlygas nusikaltimų aukoms elektroniniu būdu bendrauti su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis. Nusikaltimų aukos turėtų turėti galimybę naudotis elektroninėmis priemonėmis, **kai jos yra prieinamos**, norėdamos gauti informaciją apie savo teises ir bylą, pranešti apie nusikaltimus ir kitaip bendrauti su kompetentingomis institucijomis ir paramos tarnybomis naudojant **informacines ir** ryšių [...] technologijas. Nusikaltimų aukos turėtų turėti galimybę pasirinkti **galimus** komunikacijos būdus, o valstybės narės **gali** [...] numatyti tokias **informacines ir** ryšių [...] technologijas kaip alternatyvą įprastiems komunikacijos metodams, tačiau [...] jų nepakeisti. **Nusikaltimų aukos, jei jos to pageidauja, turėtų ir toliau turėti galimybę asmeniškai bendrauti, be kita ko, su kompetentingomis institucijomis ir paramos tarnybomis;**

- (4) siekiant užtikrinti visapusiškus komunikacijos kanalus, atsižvelgiant į aukų poreikių, susijusių su jų teise gauti informaciją, sudėtingumą, visos nusikaltimų aukos, nepriklausomai nuo to, kur ir kokiomis aplinkybėmis ES buvo įvykdytas nusikaltimas, turėtų turėti galimybę naudotis pagalbos nusikaltimų aukoms linijomis, skambindamos visoje ES veikiančiu telefono numeriu 116 006 [...]. **Valstybės narės tokias paslaugas taip pat gali siūlyti naudodamosi kitomis saugiomis ir prieinamomis informacinėmis ir ryšių technologijomis, įskaitant internetines priemones ir interneto svetaines.** Naudodamosi tokių pagalbos linijų paslaugomis nusikaltimų aukos turėtų turėti galimybę gauti informaciją apie savo teises, emocinę paramą ir prireikus kreiptis į policiją ar kitas tarnybas, įskaitant kitas specializuotas[...] pagalbos linijas. **Pagalbos linijose gali dirbti apmokyti savanoriai, galintys teikti emocinę paramą, kuri gali būti suprantama kaip empatiškas požiūris į nusikaltimų aukas, kad jos jaustųsi priimtoms, saugios ir kad būtų sudarytos sąlygos joms laisvai reikšti savo nuomonę.** Tokiose pagalbos linijose aukos taip pat turėtų būti nukreipiamos į kitas specializuotas pagalbos linijas, nurodytas Komisijos sprendime 2007/116/EB⁸, kaip antai, suderintą pagalbos vaikams liniją (skambinant numeriu 116 111), pranešimų apie dingusius vaikus liniją (skambinant numeriu 116 000) ir pranešimų apie smurto dėl lyties atvejus liniją (skambinant numeriu 116 116); **Pagalbos linijos paslaugos turėtų būti teikiamos valstybės narės valstybine (-ėmis) kalba (-omis), kaip nustatyta nacionalinėje teisėje.** Tačiau valstybės narės raginamos šias paslaugas teikti ir bent viena kita kalba, kuri dažniausiai vartojama toje valstybėje narėje ir kurią kiekviena valstybė narė turėtų nustatyti remdamasi objektyviais kriterijais. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas šiai paslaugai teikti papildoma kalba, valstybės narės turėtų apsvastyti galimybę naudoti šiuolaikines technologijas, pavyzdžiui, vertimo raštu ir žodžiu priemones, taip pat telefoninį vertimą žodžiu. **Pagalbos linijos turėtų veikti pagal bendrąsias paramos nusikaltimų aukoms tarnybų taisykles ir, vadovaujantis aukų interesais, turėtų būti konfidencialios ir nemokamos;**

⁸ 2007 m. vasario 15 d. Komisijos sprendimas Nr. 116/2007/EB dėl nacionalinio skaitmenimis 116 prasidedančio numerių intervalo rezervavimo suderintų socialinių paslaugų suderintiems numeriams (OL L 49, 2007 2 17, p. 30).

- (5) bendra pagalbos nusikaltimų aukoms linija neturėtų daryti poveikio specialių ir specializuotų pagalbos linijų, kaip antai pagalbos vaikams linijų ir pagalbos linijų smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje aukoms, veikimui, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) .../...⁹ [dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje]. Bendros pagalbos nusikaltimų aukoms linijos turėtų veikti kartu su specializuotomis pagalbos linijomis;

⁹ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../... dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje (OL ...).

- (6) pranešimo apie nusikaltimus procesas Sąjungoje turėtų būti tobulinamas siekiant kovoti su nebaudžiamumu, išvengti pakartotinės viktimizacijos ir užtikrinti saugesnę visuomenę. Būtina kovoti su visuomenės nejautrumu nusikaltimų atžvilgiu, [...] padedant nusikaltimų aukoms ir sukuriant saugesnę aplinką nusikaltimų aukoms pranešti apie nusikaltimus. [...] **Svarbu, kad valstybės narės užtikrintų, kad nusikaltimų aukos, kurios yra trečiųjų valstybių piliečiai, nepriklausomai nuo jų gyventojo statuso, nebūtų atgrasomos pranešti ir kad su jomis būtų elgiama nediskriminuojant jų gyventojo statuso atžvilgiu, atsižvelgiant į šios direktyvos tikslus. Siekiant apsaugoti visas nusikaltimų aukas nuo pakartotinės ir antrinės viktimizacijos, svarbu taikyti į nusikaltimo auką orientuotą požiūrį. Visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad vykdant grąžinimo procedūrą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB¹⁰ nebūtų užkertamas kelias nusikaltimų aukoms pasinaudoti savo teise būti išklaustoms pagal šią Direktyvą. Pagal Direktyvą 2008/115/EB valstybės narės gali nuspręsti dėl bendražmogiškų, humanitarinių ar kitų priežasčių suteikti atskirą leidimą gyventi arba kitokį leidimą, suteikiantį teisę pasilikti neteisėtai jų teritorijoje esančiam trečiosios šalies piliečiui, ir turi laikytis toje direktyvoje nustatytos pareigos kiek įmanoma atsižvelgti į specialiuosius pažeidžiamų asmenų poreikius savanoriško išvykimo laikotarpiu, kai toks laikotarpis buvo suteiktas pagal tą direktyvą.**

¹⁰ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (*OL L 348, 2008 12 24, p. 98*).

Visos pažeidžiamos nusikaltimų aukos, kaip antai nukentėję vaikai arba sulaikytos nusikaltimų aukos, kurios yra bauginamos arba kitaip priklausomos nuo nusikaltėlio, arba kurių judumas yra ribojamas, turėtų turėti galimybę pranešti apie nusikaltimą tokiomis sąlygomis, kuriomis yra pritaikytos jų konkrečiai padėčiai, ir laikantis **bet kokio atitinkamo** specialiai šiuo tikslu parengto protokolo[...] **arba gairių. Svarbu, kad valstybės narės skatintų bet kurį asmenį, kuris žino apie nusikalstamas veikas arba sąžiningai įtaria, kad jos buvo padarytos, ar numano, jog bus imtasi tolesnių smurto veiksmų, apie tai pranešti kompetentingoms institucijoms;**

- (6a) **valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas nukreipti nusikaltimų aukas, turinčias specialų papildomos psichologinės paramos poreikį, kuris buvo įrodytas atlikus individualų vertinimą, į tarnybas, kurios galėtų suteikti tokią papildomą psichologinę paramą, atsižvelgiant į turimus išteklius ir tai, ar šios paslaugos teikiamos.**

- (7) Tikslinės ir integruotos paramos paslaugos turėtų būti prieinamos įvairioms konkrečių poreikių turinčioms nusikaltimų aukoms. Tokios nusikaltimų aukos gali būti ne tik seksualinio smurto aukos, smurto dėl lyties aukos ir smurto artimoje aplinkoje aukos, bet ir prekybos žmonėmis aukos, organizuotų nusikaltimų aukos, neįgalieji, išnaudojimo aukos, neapykantos nusikaltimų aukos, terorizmo aukos arba **Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikcijai priklausančių nusikaltimų aukos** [...]. Atsižvelgiant į vertinimo metu nustatytus trūkumus, valstybės narės [...] **gali** parengti specialius protokolus arba gaires, pagal kuriuos bus organizuojami specializuotų paramos tarnybų veiksmai siekiant [...] **tinkamai** tenkinti įvairius konkrečių poreikių turinčių nusikaltimų aukų poreikius. Tokie protokolai **arba gairės** turėtų būti rengiami koordinuojant **atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, tokių kaip centrinės institucijos pagal valstybių narių vidaus struktūrą arba kompetencijų pasidalijimą, teisėsaugos institucijos, prokuratūros, teisminės institucijos** [...], sulaikymo institucijos, **konsultuojantis su** atkuriamojo teisingumo tarnybomis ir paramos aukoms tarnybomis, veiklą ir jiems bendradarbiaujant;

- (8) siekiant išvengti rimtų viktimizacijos pasekmių ankstyvame amžiuje, kurios gali daryti neigiamą poveikį **visą** nusikaltimų aukų gyvenimą, labai svarbu užtikrinti, kad visiems nukentėjusiems vaikams būtų teikiama aukščiausio lygio parama ir apsauga. **Visos kompetentingos institucijos turėtų laikytis vaikui palankaus požiūrio. Be to, svarbu, kad [...] pažeidžiamiausiems nukentėjusiems vaikams, atsižvelgiant į jų individualius poreikius, visų pirma [...] seksualinės prievartos[...] aukomis tapusiems vaikams, būtų teikiamos tikslinės ir integruotos paramos ir apsaugos paslaugos, įskaitant koordinuotą ir bendradarbiavimu grindžiamą teisminių institucijų ir socialinių tarnybų požiūrį [...].** **Valstybės narės raginamos, kai įmanoma, numatyti šias paslaugas teikti tose pačiose patalpose.** [...] Siekiant užtikrinti veiksmingą nukentėjusio vaiko apsaugą tais atvejais, kai nusikaltimas yra susijęs su tėvų pareigų turėtoju **tokiu būdu, kuris apima** interesų konfliktą tarp **nukentėjusio** vaiko ir tėvų pareigų turėtojo, įtraukta nuostata, kuria užtikrinama, kad [...] **bet kokio veiksmo, dėl kurio reikalingas sutikimas, vykstant baudžiamajam procesui atveju,** tokiu kaip pranešimas apie nusikaltimą, medicininė apklausa ar teismo ekspertizė, nukreipimas į paramos tarnybas ar psichologinę pagalbą, [...] **kaip nustatyta nacionalinėje teisėje,** šie veiksmai turėtų nepriklausyti nuo tėvų pareigų turėtojo sutikimo ir visada būtų atsižvelgiama į vaiko interesus;

(8a) dalyvavimas teismo procese nusikaltimų aukoms gali būti emociškai sunki ir sudėtinga patirtis. Dėl šios priežasties visoms nusikaltimų aukoms, kurioms reikia informacijos ir emocinės paramos teismo patalpose, kuriose vyksta baudžiamasis procesas, ypač daug dėmesio skiriant sunkiems nusikaltimams, turėtų būti suteikta tinkama informacija apie baudžiamojo teismo proceso teisminio nagrinėjimo etapo organizacinį aspektą, taip pat emocinė parama. Emocinė parama gali būti suprantama kaip empatiškas požiūris į nusikaltimo auką, kad ji jaustųsi priimta, saugi ir kad būtų sudarytos sąlygos jai laisvai reikšti savo nuomonę. Emocinę paramą gali teikti, pavyzdžiui, teismo darbuotojai, apmokyti savanoriai arba kompetentingos institucijos, kaip apibrėžta valstybių narių. Teikiant tokią pagalbą nereikalaujama, kad šiose teismo patalpose būtų užtikrinta papildoma infrastruktūra arba nuolat būtų paramos nusikaltimų aukoms tarnybos;

- (9) [...] visos nusikaltimų aukos Sąjungoje, [...] **atsižvelgiant į** jų statusą baudžiamajame procese, turėtų turėti teisę **gauti informaciją**[...] **apie** teismo proceso metu priimtus sprendimus [...] **dėl** specialių apsaugos priemonių, kuriomis gali naudotis specialių apsaugos poreikių turinčios nusikaltimų aukos. **Pagal nacionalinę teisę nusikaltimų aukoms gali būti suteikta galimybė prašyti peržiūrėti tokius teismo proceso metu priimtus sprendimus.** Procesinės normos, pagal kurias nusikaltimų aukos gali **prašyti** tokių teismo proceso metu priimtų sprendimų peržiūros, turėtų būti nustatytos nacionalinėje teisėje; [...]

(9a) nusikaltimo aukos asmens duomenų apsauga gali būti svarbi priemonė užkertant kelią antrinei ir pakartotinei viktimizacijai, bauginimui ir kerštui. Nusikaltimo auka gali nurodyti galimą susirūpinimą keliantį aspektą dėl pavojaus sau arba trečiajam asmeniui patirti grąsinimus ar smurtą tuo atveju, kai nusikaltėliui būtų atskleisti tam tikri asmens kontaktiniai duomenys, kuriuo remdamasi kompetentinga institucija atliks galutinį vertinimą. Jei kompetentingos institucijos, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, *ex officio* arba nusikaltimo aukos prašymu įvertina, kad gali kilti pavojus, jog nusikaltimo auka arba trečiasis asmuo gali patirti grąsinimus arba smurtą, tam tikri asmens kontaktiniai duomenys neturėtų būti teikiami nusikaltėliui, išskyrus atvejus, kai informacijos neatskleidimas pažeistų teises į gynybą;

- (10) visos nusikaltimų aukos turėtų būti įvertintos laiku, tinkamai, veiksmingai ir proporcingai, **laikantis nacionalinių procedūrų**. Labai svarbu užtikrinti, kad nusikaltimų aukoms būtų teikiama jų asmeninius poreikius atitinkanti parama ir apsauga. Individualus nusikaltimų aukų paramos ir apsaugos poreikių vertinimas turėtų **trukti tiek laiko, kiek reikia, atsižvelgiant į nusikaltimų aukų individualius poreikius**. Tai reiškia, kad tai turėtų būti daroma etapais, kai kurios aukos palaikys ryšį tik su policijos tarnyba, kitos aukos pereinamos tolesnius individualaus vertinimo etapus. Nusikaltimų aukų paramos ir apsaugos poreikiai **baudžiamojo proceso metu gali pasikeisti**. [...] Visos aukos turėtų būti įvertintos **kuo ankstesniame etape, pavyzdžiui, [...] per pirmąjį kontaktą su kompetentingomis institucijomis, pavyzdžiui, teisėsaugos ir baudžiamojo persekiojimo institucijomis**, siekiant užtikrinti, kad pažeidžiamiausios nusikaltimų aukos būtų nustatytos ankstyvaisiais proceso etapais. Nuo kitų etapų nusikaltimų aukas, kurioms reikia tokio išsamesnio vertinimo, turėtų vertinti **kompetentingos institucijos arba bet kokia kita institucija, organizacija ar subjektas, pavyzdžiui, paramos nusikaltimų aukoms tarnybos, ir, kai įmanoma, psichologai**. [...] **Kontaktas su pagalbos linijomis neturėtų būti laikomas pirmuoju kontaktu su kompetentingomis institucijomis**. Atliekant individualų vertinimą taip pat reikėtų atsižvelgti, **remiantis turima informacija**, į nusikaltimo vykdytojo situaciją, t. y. ar jis yra smurtavęs praeityje, ar turi ginklų, ar piktnaudžiauja narkotikais ir todėl kelia didesnę pavojų nusikaltimų aukoms. Individualus nusikaltimų aukų poreikių vertinimas taip pat turėtų apimti ne tik apsaugos, bet ir paramos poreikių vertinimą. Labai svarbu nustatyti nusikaltimų aukas, kurioms reikia specialios paramos, kad asmenims, kuriems reikia, būtų teikiama tikslinė parama, pavyzdžiui, [...] psichologinė pagalba. **Valstybės narės gali nustatyti praktinį individualaus vertinimo organizavimą bet kuriuo atitinkamu protokolu arba gairėmis, kaip numatyta šioje direktyvoje. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi asmens duomenys būtų tvarkomi laikantis Sąjungos duomenų apsaugos teisės aktų, pagal kuriuos prireikus gali būti reikalaujama numatyti teisėkūros priemonės;**

- (11) atidžiau įvertinus nusikaltimų aukų apsaugos poreikius, nusikaltimų aukos, kurioms reikia fizinės apsaugos, turėtų turėti galimybę ją gauti jų konkrečiai padėčiai pritaikytu būdu. Tokios priemonės [...] **gali, vadovaujantis nacionaline teise, apimti teisėsaugos institucijų ar kitų fizinę apsaugą teikiančių subjektų buvimą** arba, remiantis nacionaliniais apsaugos orderiais, **užtikrinti**, kad [...] nusikaltėlis laikytųsi **atokiai nuo nusikaltimo aukos**. Tokios priemonės gali būti baudžiamojo, administracinio arba civilinio pobūdžio;
- (12) [...] ¹¹[...]

¹¹ [...]

- (13) nusikaltimų aukos negali veiksmingai naudotis savo teisėmis gauti informaciją, paramą ir apsaugą, atitinkančiomis jų asmeninius poreikius, jeigu joms taikomos su nacionalinėmis teisingumo sistemomis, kuriose trūksta asmenų, dirbančių su nusikaltimų aukomis, bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo. Be glaudaus **atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, pavyzdžiui, centrinių institucijų pagal valstybių narių vidaus struktūrą arba kompetencijų pasidalijimą**, [...] teisėsaugos, baudžiamojo persekiojimo **institucijų**, [...] **teisminių institucijų, sulaikymo institucijų** [...], **konsultuojantis su** atkuriamojo **teisingumo** tarnybomis ir paramos aukoms tarnybomis, bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo nusikaltimų aukoms sunku veiksmingai [...] **naudotis** savo teisėmis pagal šią Direktyvą [...]. Kitos institucijos, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros, švietimo ir socialinių paslaugų tarnybos, raginamos dalyvauti šioje bendradarbiavimo ir veiksmų koordinavimo veikloje. Tai ypač pasakytina nukentėjusių vaikų atveju;

- (14) [...] **protokolai arba gairės** yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad, **pavyzdžiui**, nusikaltimų aukos gautų informaciją apie savo teises ir bylą ir kad aukos būtų tinkamai įvertinamos, kad galėtų gauti paramą ir apsaugą, atitinkančias kiekvienos nusikaltimo aukos asmeninius poreikius, kurie keičiasi laikui bėgant. Protokolai **arba neprivalomo pobūdžio gairės** turėtų būti nustatomi [...] taip, kad geriausiai atitiktų nacionalines teisinės sistemas ir teisingumo organizavimą valstybėse narėse. [...] **Šie protokolai arba gairės gali apimti** [...] veiksmus, susijusius su informacijos teikimu nusikaltimų aukoms, palankesnių sąlygų pažeidžiamiausioms aukoms (įskaitant sulaikytus asmenis) pranešti apie nusikaltimus sudarymu ir nusikaltimų aukų individualiu poreikių vertinimu. **Kalbant apie informacijos teikimą nusikaltimų aukoms, protokolais gali būti užtikrinta, kad tokia informacija būtų paprasta ir lengvai suprantama, pateikiama laiku, laikui bėgant kartojama, pateikiama įvairiais formatais, be kita ko, žodžiu, raštu ir skaitmeniniu būdu. Kalbant apie sulaikytas nusikaltimų aukas, protokoluose gali būti nurodyta galimybė nusikaltimų aukoms gauti informaciją apie jų teises, pranešimo apie nusikaltimus būdus ir galimybę gauti paramą ir apsaugą pagal jų poreikius.** [...] Protokoluose arba gairėse [...] **gali** būti pateikiami bendri nurodymai, kaip visapusiškai elgtis paslaugų ir veiksmų, numatytų šioje Direktyvoje [...] atvejais, visgi nenagrinėjant atskirų atvejų. **Šiame kontekste svarbu, kad valstybės narės imtųsi, kai tinkama, būtinų priemonių, kad kompetentingos institucijos ir paramos nusikaltimų aukoms tarnybos galėtų rinkti informaciją, įskaitant informaciją, kurioje yra nusikaltimų aukų asmens duomenų, ir ja dalytis, taip užtikrindamos prieigą prie informacijos ir tinkamą paramą atskiroms nusikaltimų aukoms bei jų apsaugą. Protokolų arba gairių nustatymas neturėtų daryti poveikio jau esamiems kompetentingų institucijų ir kitų asmenų, turinčių kontaktą su aukomis, bendradarbiavimo ir koordinavimo būdams valstybėse narėse;**

- (14a) informacinės ir ryšių technologijos galėtų apimti, pavyzdžiui, e. laiškus, tiesioginius susirašinėjimus internetu, vaizdo skambučius ir internetinius portalus, suteikiančius prieigą prie informacijos registruotiems dalyviams. Valstybės narės gali pačios nuspręsti, kurios ryšio priemonės yra tinkamiausios, kiek tai susiję su skirtingomis šios direktyvos nuostatomis. Informacija, gauta pirmą kartą susisiekus su kompetentinga institucija, gali būti teikiama elektroniniu būdu standartiniu formatu. Nusikaltimų aukos, jei jos to pageidauja, turėtų ir toliau turėti galimybę asmeniškai bendrauti, be kita ko, su kompetentingomis institucijomis ir paramos tarnybomis. Tais atvejais, kai valstybių narių nacionalinėse sistemose reikalaujami specialūs elektroninės atpažinties ir pasirašymo būdai, tos sistemos turėtų suteikti nusikaltimų aukoms, kurios yra kitų valstybių narių gyventojai, lygias prieigos galimybes pagal eIDAS reglamentą;
- (15) valstybės narės turėtų skirti pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių, siekdamos užtikrinti veiksmingą šioje Direktyvoje [...] nustatytų priemonių laikymąsi. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas pagalbos nusikaltimų aukoms linijų sukūrimui, sklandaus specializuotų paramos tarnybų veikimo užtikrinimui ir individualiam aukų apsaugos ir paramos poreikių vertinimui, įskaitant atvejus, kai tokias paslaugas teikia nevyriausybinės organizacijos;

- (16) Sąjunga ir valstybės narės yra Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos¹² šalys ir jos saistomos įsipareigojimų pagal savo atitinkamą kompetencijos sritį. Tos konvencijos 13 straipsnyje numatyta, kad valstybės, kurios yra Konvencijos šalys, privalo užtikrinti neįgaliesiems veiksmingą teisę kreiptis į teismą tokiomis pat sąlygomis kaip ir kitiems asmenims, todėl reikia užtikrinti prieinamumą ir tinkamas sąlygas, kad neįgalios nusikaltimų aukos galėtų naudotis savo, kaip aukų, teisėmis tokiomis sąlygomis, kaip ir kiti asmenys.
- Kaip apibrėžta JT neįgaliųjų teisių konvencijos 2 straipsnyje, „tinkamas sąlygų pritaikymas“ – būtini ir tinkami pakeitimai ir pritaikymas, dėl kurių nepatiriama neproporcinga ar nepagrįsta našta ir kurių reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti asmenims su negalia galimybę naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis lygiai su kitais asmenimis ar galimybę įgyvendinti šias teises ir laisves.** Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882¹³ I priede nustatyti prieinamumo reikalavimai gali palengvinti tos konvencijos įgyvendinimą ir užtikrinti, kad **šioje** direktyvoje [...] nustatytais nusikaltimų aukų teisėmis galėtų naudotis ir neįgalieji;
- (17) Eurojustas turėtų užtikrinti, kad pagal jo įgaliojimus, suteiktus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1727¹⁴ būtų tinkamai atsižvelgiama į prašymus, susijusius su aukų teisėmis;

¹² OL L 23, 2010 1 27, p. 37.

¹³ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

¹⁴ **2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR (OL L 295, 2018 11 21, p. 138).**

- (18) siekiant užtikrinti visapusiškas žinias apie nusikaltimų aukų teises Sąjungoje, labai svarbu rinkti tikslius ir nuoseklius duomenis ir laiku skelbti surinktus duomenis ir statistinius duomenis. Manoma, kad reikalavimo valstybėms narėms darniai kas trejus metus rinkti ir teikti Komisijai duomenis, **kai jų turima centriniu lygmeniu**, apie nacionalinių procedūrų taikymą nusikaltimų aukoms nustatymas bus svarbus žingsnis siekiant užtikrinti, kad būtų priimama duomenimis grindžiama politika ir strategijos. Pagrindinių teisių agentūra turėtų toliau padėti Europos Komisijai ir valstybėms narėms rinkti, rengti ir platinti statistinius duomenis apie nusikaltimų aukas ir **pranešti centriniu lygmeniu turimus duomenis, rodančius [...]**, kaip aukos naudojosi šioje direktyvoje nustatytomis teisėmis;
- (19) remiantis Sąjungos teisės veiksmingumo principu reikalaujama, kad valstybės narės numatytų tinkamas ir veiksmingas pažeistų teisių, kurios asmenims suteiktos pagal Sąjungos teisę, gynimo priemones. **Remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija**, turėtų būti galima pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone tais atvejais, kai visiškai ar iš dalies pažeidžiamos **šioje** direktyvoje [...] nustatytos teisės arba atsisakoma jų paisyti;
- (19a) kaip horizontaliąją direktyvą, šia direktyva nedaromas poveikis platesnio masto nuostatoms, esančioms kituose Sąjungos aktuose, kuriomis labiau tikslingai atsižvelgiama į konkrečius tam tikrų kategorijų nusikaltimų aukų, pavyzdžiui, prekybos žmonėmis aukų, seksualinės prievartos aukų ir vaikų seksualinio išnaudojimo, įskaitant seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą, aukų, smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje aukų ir terorizmo aukų, poreikius;**

- (20) kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, nes reikia sudaryti palankesnes sąlygas teismiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose užtikrinant pasitikėjimą vienodomis galimybėmis naudotis aukų teisėmis, neatsižvelgiant į tai, kurioje ES vietoje įvyko nusikaltimas, o dėl numatomų priemonių masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (21) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

(22) [...]pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Airija **2023 m. spalio 27 d.** [...] raštu pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą; [...]

(23) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725¹⁵ 42 straipsnio 1 dalimi, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis [2023 m. XX XX] pateikė nuomonę¹⁶;

(24) todėl Direktyva 2012/29/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

¹⁵ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

¹⁶ [Leidinių biuro prašoma įrašyti nuorodą, kai bus žinoma].

1 straipsnis

Direktyva 2012/29/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) įterpiamas šis straipsnis:

„3a straipsnis

Pagalbos nusikaltimų aukoms linija

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad būtų sukurtos lengvai pasiekiamos, patogios naudoti, nemokamos ir konfidencialios pagalbos nusikaltimų aukoms linijos, kurios:
 - a) teiktų nusikaltimų aukoms 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją;
 - b) teiktų emocinę paramą;
 - c) prireikus nusikaltimų aukas nukreiptų į specializuotas paramos tarnybas ir (arba) specializuotas pagalbos linijas.
2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytų pagalbos linijų paslaugos būtų teikiamos per pagalbos telefono liniją [...], **pasieliamą ES suderintu numeriu „116 006“, kuris gali veikti lygiagrečiai su esamais nacionaliniais numeriais, ir taip pat gali teikti tokias paslaugas kitomis saugiomis ir prieinamomis informacinėmis ir ryšių technologijomis, įskaitant internetines priemaitas ir interneto svetaines.**
3. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių siekdamos užtikrinti, kad 1 ir 2 dalyse nurodytos paslaugos būtų teikiamos [...] **valstybės narės valstybine (- ėmis) kalba (- omis) [...], kaip nustatyta nacionalinės teisės. Valstybės narės siekia užtikrinti tų paslaugų teikimą [...]** bent **viena kita** [...] toje valstybėje narėje [...] labiausiai naudojama kalba.
4. Pagalbos linijos gali būti steigiamos kaip viešos arba nevyriausybinės organizacijos ir gali būti organizuojamos profesiniu ar savanorišku pagrindu.“;

2) Įterpiamas šis 5a straipsnis:

„5a straipsnis

Pranešimas apie nusikaltimus

1. Valstybės narės užtikrina, kad nusikaltimų aukos, **kai tinkama, papildant jau esamus pranešimo apie nusikaltimus būdus**, galėtų pranešti kompetentingoms institucijoms apie nusikalstamas veikas naudodamos lengvai pasiekiamas, patogias naudoti informacines ir ryšių technologijas. Kai įmanoma, tokia galimybė turėtų apimti ir įrodymų pateikimą. **Tokios galimybės nedaro poveikio nacionalinėms procesinėms normoms, susijusioms su pranešimų teikimo internetu įforminimu ir įrodymų pateikimu.**

[...]

- 2.[...] Valstybės narės užtikrina, kad nusikaltimų aukos galėtų veiksmingai pranešti apie sulaikymo įstaigose padarytus nusikaltimus. Sulaikymo įstaigos apima ne tik kalėjimus, **bet ir** sulaikymo centrus ir įtariamųjų bei kaltinamųjų laikymo kameras, **taip pat** specializuotas tarptautinės apsaugos prašytojų sulaikymo įstaigas ir centrus, kuriuose sulaikytieji gyvena prieš išsiuntimą [...]. [...]

Galimybė veiksmingai pranešti apie nusikaltimus taip pat taikoma apgyvendinimo centrams, kuriuose gyvena tarptautinės apsaugos prašytojai ir gavėjai.

- 3.[...] Tais atvejais, kai **su kompetentingomis institucijomis susisiečia** vaikai, kad praneštų apie nusikalstamas veikas, valstybės narės užtikrina, kad pranešimo procedūros būtų saugios, **vykdomos** konfidencialiai, **laikantis nacionalinės teisės**, parengtos ir prieinamos vaikams suprantamu būdu, vartojant jų amžių ir brandą atitinkančią kalbą.

[...]

3) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad su aukomis susisiektų atitinkamos bendrosios arba specializuotos paramos tarnybos, jeigu atlikus 22 straipsnyje nurodytą asmeninį vertinimą nustatoma, kad reikalinga parama ir auka sutinka, kad su ja susisiektų paramos tarnybos, arba jeigu auka paprašo paramos.“;

b) pridedama ši dalis:

„6. **Valstybės narės siekia užtikrinti, kad** krizių, pavyzdžiui, sveikatos krizių [...], ar kitais nepaprastosios padėties atvejais paramos aukoms paslaugos [...] toliau veiktų, **siekiant atsižvelgti bent į pagrindinius aukų poreikius.**“;

4) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) emocinę ir, jei yra galimybė, psichologinę paramą [...]. Jeigu 22 straipsnyje nurodytas asmeninis vertinimas parodė specialųjį **papildomos** psichologinės pagalbos poreikį, **valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas nukreipti nusikaltimų aukas į tarnybas, kurios galėtų suteikti papildomą psichologinę paramą, kaip nustatyta nacionalinės teisės, atsižvelgiant į visus susijusius 26a straipsnio 1 dalyje nurodytus protokolus ar gaires.**“;

b) 3 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) tikslinę ir integruotą paramą, įskaitant potrauminę paramą ir konsultacijas, teikiamą specifinių poreikių turinčioms aukoms, kaip antai seksualinio smurto aukoms, smurto dėl lyties, įskaitant smurtą prieš moteris ir smurtą artimoje aplinkoje, aukoms, kurioms taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../...¹⁷ [*dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje*], prekybos žmonėmis aukoms, **kurioms taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva .../... (kuria keičiama Direktyva dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos)**, organizuotų nusikaltimų aukoms, neįgalioms aukoms, išnaudojimo aukoms, neapykantos nusikaltimų aukoms, terorizmo aukoms, **nusikaltimų, patenkančių į Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikciją**, aukoms [...].“;

¹⁷ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../... dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje (OL ...).“;

c) pridedama ši dalis:

„4. Valstybės narės teikia apsaugos ir specialistų paramos paslaugas, kurios, **laikantis 22 straipsnio 1 dalyje nurodytų nacionalinių procedūrų**, būtinos siekiant **tinkamai** [...] patenkinti įvairius specifinių poreikių turinčių aukų poreikius, **atsižvelgdamos į** [...] **visus susijusius** 26a straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus protokolus [...] **ar gaires** [...]“

5) 2 skyriuje įterpiamas šis 9a straipsnis:

„9a straipsnis

Tikslinės ir integruotos paramos vaikams paslaugos

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, siekdamos užtikrinti, kad vaikams būtų teikiamos vaiko interesus atitinkančios tikslinės ir integruotos **paramos** [...] paslaugos ir pagal amžių tinkama parama ir apsauga, būtinos siekiant visapusiškai patenkinti įvairius nukentėjusių vaikų poreikius.
2. Tikslinėmis ir integruotomis paramos nukentėjusiems vaikams paslaugomis **pagal 4 dalį** užtikrinamas koordinuotas tarpžinybinis mechanizmas, apimantis šias paslaugas:
 - a) keitimąsi informacija, **kaip nurodyta 4 dalyje**;
 - b) sveikatos patikrinimą;
 - c) emocinę ir psichologinę pagalbą;
 - d) galimybės pranešti apie nusikaltimus suteikimą;
 - e) 22 straipsnyje nurodytą asmeninį apsaugos ir paramos poreikių vertinimą;
 - f) 24 straipsnio 1 dalies **a punkte** nurodytą parodymų vaizdo įrašymą.

3. **Kai kurios arba visos [...] 2 dalyje nurodytos paslaugos [...] gali būti teikiamos tose pačiose patalpose.**“;
4. **2 dalyje nurodytos paslaugos teikiamos atsižvelgiant į aukų individualius poreikius. Ypatingas dėmesys skiriamas nukentėjusių vaikų patirtos žalos, ypač žalos dėl seksualinių nusikaltimų, dydžiui.**
- 6) įterpiami šie 10a ir 10b straipsniai:

„10a straipsnis

Teisė [...] **gauti informaciją ir emocinę paramą** teismo patalpose

Valstybės narės imasi būtinų priemonių [...] **užtikrinti, kad aukos teismo patalpose gautų [...] bendro pobūdžio informaciją apie baudžiamosios bylos nagrinėjimo teisme etapo organizacinius aspektus ir emocinę paramą [...]. Tokia informacija ir parama prireikus teikiama atsižvelgiant į aukų individualius poreikius.**

10b straipsnis

Teisė į [...] **informaciją apie** teismo proceso metu priimtus sprendimus

1. Valstybės narės užtikrina, kad aukos, **atsižvelgiant į jų statusą baudžiamajame procese, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje**, būtų nedelsiant informuojamos apie teismo procese priimtą sprendimą, [...] numatytą 23 straipsnio 3 dalyje. Valstybės narės gali suteikti aukoms galimybę prašyti peržiūrėti pagal 23 straipsnio 3 dalį priimtus sprendimus. [...]

2. Tais atvejis, kai aukos gali prašyti peržiūrėti pagal 23 straipsnio 3 dalį priimtą sprendimą, [...] tokios peržiūros [...] procesines normas nustato nacionalinė teisė.

[...] Sprendimai pagal 23 straipsnio 3 dalį ir tokio sprendimo peržiūros svarstymas neturi nepagrįstai užtęsti baudžiamojo proceso.“;

[...]

7[...]) 17 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) kiek įmanoma, **laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės**, remtis nuostatomis dėl vaizdo konferencijų [...], siekiant palengvinti užsienyje gyvenančių aukų dalyvavimą baudžiamajame procese, **atsižvelgiant į jų statusą pagal taikytinas procesines normas.**“;

b) pridedama ši dalis:

„4. **Laikantis Reglamento (ES) 2018/1727¹⁸**, valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos galėtų prašyti Eurojusto pagalbos ir perduoti Eurojustui informaciją, kuria siekiama palengvinti bendradarbiavimą su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis tarpvalstybinėse bylose.“;

8[...]) 21 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Valstybės narės **imasi būtinų priemonių** užtikrinti, kad tuo atveju, jei kompetentingos institucijos *ex officio* arba remdamosi aukos prašymu įvertina, jog gali kilti pavojus, kad **auka arba trečiasis asmuo gali patirti grąsinimus arba smurtą**, nusikaltėliui nebūtų pateikti asmens duomenys apie aukos gyvenamąją vietą arba [...] **kiti lygiaverčiai kontaktiniai duomenys** [...], **nebent neatskleidus informacijos būtų pažeista teisė į gynybą.**“;

¹⁸ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR, OL L 295, 2018 11 21, p. 138.

9[...])22 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Aukų individualus vertinimas siekiant nustatyti specialiuosius paramos ir apsaugos poreikius“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laiku atliekamas aukų individualus vertinimas , **laikantis nacionalinių procedūrų**, siekiant nustatyti specialiuosius paramos ir apsaugos poreikius ir tai, ar ir koku mastu aukoms turėtų būti taikomos specialiosios priemonės, numatytos 9 straipsnio 1 dalies c punkte, **kiek tai susiję su psichologine parama, 9a straipsnyje** ir 23 bei 24 straipsniuose, atsižvelgiant į didelį aukų pažeidžiamumą dėl antrinės ir pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto.“;

c) įterpiama ši 1a dalis:

„1a. Individualus vertinimas pradedamas [...] **kiek įmanoma ankstesniame etape, pavyzdžiui**, nusikaltimo aukai pirmą kartą susisiekus su kompetentingomis institucijomis, ir trunka tiek laiko, kiek reikia, priklausomai nuo kiekvienos aukos konkrečių poreikių. Jeigu pirmųjų institucijų, su kuriomis susisiekta, atlikto individualaus vertinimo pradiniu etapu nustatoma, kad vertinimą reikia tęsti, toks vertinimas atliekamas, **kai tinkama, koordinuojant** [...] su institucijomis ir įstaigomis, priklausomai nuo procedūros etapo ir aukų individualių poreikių, laikantis 26a straipsnyje nurodytų **susijusių** [...] protokolų [...] **arba gairių**.“;

d) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Atliekant individualų vertinimą atsižvelgiama į:

- a) aukos asmenines savybes, įskaitant atitinkamą diskriminacijos patirtį, be kita ko, kai tokios diskriminacijos pagrindą sudarė keli aspektai vienu metu, pavyzdžiui, [...] lytis, amžius, negalia, religija ar tikėjimas, kalba, rasė, socialinė ar etninė kilmė, seksualinė orientacija;
- b) nusikaltimo rūšį ar pobūdį;
- c) nusikaltimo aplinkybes;
- d) ryšį su nusikaltėliu ir [...] **jo keliamus pavojus.**

3. Atliekant individualų vertinimą ypatingas dėmesys skiriamas:

- a) aukoms, patyrusioms didelę žalą dėl nusikaltimo sunkumo;
- b) aukoms, nukentėjusioms nuo nusikaltimo dėl šališkumo arba diskriminacijos motyvų, kurie galėtų būti visų pirma susieti su aukų asmeninėmis savybėmis;
- c) aukoms, kurios yra ypač pažeidžiamos dėl santykio su nusikaltėliu ir priklausomybės nuo jo.

Šiuo atžvilgiu turi būti tinkamai atsižvelgiama į terorizmo, organizuoto nusikalstamumo, prekybos žmonėmis, smurto dėl lyties, įskaitant smurtą prieš moteris ir smurtą artimoje aplinkoje, seksualinio smurto, išnaudojimo ar neapykantos nusikaltimų aukas, **nusikaltimų, patenkančių į Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikciją**, [...] aukas ir neįgalias aukas. Ypatingas dėmesys skiriamas aukoms, patenkančioms į daugiau nei vieną šių kategorijų.“;

e) įterpiama ši 3a dalis:

„3a. Atliekant individualų vertinimą ypatingas dėmesys skiriamas nusikaltėlio keliamam pavojui, **kaip nurodyta 2 dalies d punkte [...]. Tas pavojus gali apimti [...]** smurtinio elgesio ir kūno sužalojimo riziką, ginklų naudojimą, dalyvavimą organizuoto nusikalstamumo grupėje, piktnaudžiavimą narkotikais ar alkoholiu, prievartą prieš vaikus, psichikos sveikatos problemas, persekiojamąjį elgesį, grąsinimus ar neapykantos kalbą.“;

f) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Šioje direktyvoje laikomasi prielaidos, kad nukentėję vaikai turi specialiųjų paramos ir apsaugos poreikių, nes jie yra pažeidžiami dėl jiems galinčios grėsti antrinės ir pakartotinės viktimizacijos, bauginimų ir keršto. Siekiant nustatyti, ar aukoms būtų naudingos, ir kokių mastu, 23 ir 24 straipsniuose numatytos specialiosios priemonės, atliekamas šio straipsnio 1 dalyje numatytas aukomis tapusių vaikų individualus vertinimas. Aukomis tapusių vaikų individualus vertinimas organizuojamas taikant 9a straipsnyje nurodytų tikslinių ir integruotų paramos paslaugų sistemą.“;

g) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Individualus vertinimas atliekamas aktyviai dalyvaujant aukai, atsižvelgiant į jų pageidavimus, įskaitant tuos atvejus, kai jos nenori pasinaudoti 8, 9, 9a, 23 ir 24 straipsniuose numatytomis specialiosiomis priemonėmis.“;

h) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. [...] **Valstybės narės užtikrina, kad individualus vertinimas [...] būtų peržiūrimas atsižvelgiant į aukos individualius poreikius** siekiant užtikrinti, kad paramos ir apsaugos priemonės atitiktų kintančius aukos [...] **individualius poreikius**. Jeigu aplinkybės, kuriomis grindžiamas individualus vertinimas, reikšmingai pasikeičia, valstybės narės užtikrina, kad tas vertinimas viso baudžiamojo proceso metu būtų atnaujinamas.“;

10) 23 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nedarant poveikio teisėms į gynybą, laikydamosi teismo diskrecijos taisyklių, valstybės narės užtikrina, kad specialiųjų apsaugos poreikių turinčios aukos, kurios, atlikus 22 straipsnio 1 dalyje numatytą jų individualų vertinimą, naudojasi specialiosiomis priemonėmis, galėtų pasinaudoti šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse numatytomis priemonėmis. Specialioji priemonė, numatyta taikyti atlikus individualų vertinimą, nesuteikiama, jeigu tai neįmanoma dėl veiklos ar praktinių apribojimų arba jeigu [...] būtina skubiai apklausti auką ir to nepadarius gali būti pakenkta aukai ar kitam asmeniui arba proceso eigai.“;

11) 23 straipsnio 2 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) visas seksualinio smurto, smurto dėl lyties, įskaitant smurtą prieš moteris ir smurtą artimoje aplinkoje, kai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../...¹⁹ [*dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje*], aukų apklausas vykdo tos pačios lyties asmuo kaip auka (nebent jas vykdo prokuroras arba teisėjas), jeigu auka to pageidauja ir jeigu dėl to nebus pakenkta baudžiamojo proceso eigai.“;

¹⁹ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) .../... dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje (OL ...).“;

12) 23 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. [...] Nusikaltimų aukos, turinčios pagal 22 straipsnio 1 dalį nustatytų specialiųjų apsaugos poreikių, baudžiamojo proceso metu gali naudotis aukų fizinės apsaugos užtikrinimo priemonėmis. **Tokios priemonės gali būti:**

- a) nuolatinis arba laikinas teisėsaugos institucijų **ar kitų fizinę apsaugą užtikrinančių subjektų** buvimas, **laikantis nacionalinės teisės**;
- b) uždraudimo, apribojantys ar apsaugos orderiai, skirti apsaugoti aukas nuo bet kokių smurto veiksmų, **laikantis nacionalinės teisės** [...]“;

13) 24 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Jeigu nusikalstama veika yra susijusi su tėvų pareigų turėtoju [...] **tokiu būdu, kuris apima** nukentėjusių vaikų ir tėvų pareigų turėtojo interesų konfliktą, valstybės narės atsižvelgia į vaiko interesus ir užtikrina, kad, **kaip nustatyta nacionalinės teisės**, bet kokie veiksmai, dėl kurių reikalingas sutikimas, nebūtų priklausomi nuo tėvų pareigų turėtojo sutikimo.“;

14) 5 skyriuje įterpiami šie straipsniai:

Protokolai **ar gairės**, nustatomi [...] koordinuojant veiksmus ir bendradarbiaujant **valstybėse narėse**

1. Valstybės narės parengia ir įgyvendina konkrečius **neprivalomus** protokolus **ar gaires** dėl kompetentingų institucijų ir kitų su aukomis bendraujančių asmenų paslaugų ir veiksmų pagal šią direktyvą organizavimo. Protokolai **arba gairės** rengiami koordinuojant **atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, tokių kaip centrinės institucijos pagal valstybių narių vidaus struktūrą arba kompetencijų pasidalijimą**, teisėsaugos institucijos, prokuratūros, [...] **teisminės institucijos**, sulaikymo institucijos, **konsultuojantis su** atkuriamojo teisingumo tarnybomis ir paramos aukoms tarnybomis, veiklą ir jiems bendradarbiaujant, **kad būtų atsižvelgta į individualius aukų poreikius. Valstybės narės raginamos užtikrinti bent jau tai, kad pagal [...] konkrečius protokolus ar gaires [...]:**
 - a) aukos gautų informaciją, pritaikytą prie savo kintančių individualių poreikių; [...]
 - b) aukos, esančios sulaikymo **centruose arba apgyvendinimo centruose, kuriuose yra tarptautinės apsaugos prašytojai ir gavėjai, kaip nurodyta 5 straipsnio 3 dalyje**, [...]
[...] galėtų naudotis paprastesnio pranešimo apie nusikaltimus procedūromis;
[...]

- c) vertinant individualius aukų paramos ir apsaugos poreikius, kaip nurodyta 22 straipsnyje, ir teikiant paramos paslaugas specialiųjų poreikių turinčioms aukoms, būtų atsižvelgiama į individualius aukų poreikius įvairiais baudžiamojo proceso etapais;
- d) būtų teikiamos apsaugos ir specialistų paramos paslaugos, būtinos siekiant visapusiškai patenkinti įvairius specialiuosius aukų poreikius, kaip nurodyta 9 straipsnio 4 dalyje.

- 2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyti protokolai **ar gairės prireikus** būtų [...] peržiūrimi, taip siekiant užtikrinti jų veiksmingumą, **pavyzdžiui, reikšmingų nacionalinės teisės pakeitimų atveju** [...].

[...]

26b straipsnis

[...] Informacinių ir ryšių technologijų naudojimas

- 1. Valstybės narės užtikrina, kad nusikaltimų aukos galėtų naudotis savo teisėmis, numatytomis 3a straipsnyje, 4 straipsnio 1 dalyje, 5 straipsnio 1 dalyje, 5a straipsnio **1 ir 4 dalyse**, 6 straipsnio 1, 2, 4, 5 ir 6 dalyse **ir** 10b straipsnyje, **susijusiomis su aukų informavimu apie teismo procese priimtus sprendimus**, naudodamos **informacines ir ryšių technologijas, kai jos prieinamos** [...].
- 2. Nusikaltimų aukoms tuo pagrindu, kad jos gyvena kitoje valstybėje narėje, neužkertamas kelias prisijungti prie [...] 1 dalyje nurodytų nacionalinių sistemų **informacinėmis ir ryšių technologijomis** teikiamų paslaugų ar kitaip jomis naudotis, **kai jos teikiamos**.

3. Jeigu nacionalinėse sistemose, kuriose suteikiama galimybė naudotis **informacinėmis ir ryšių technologijomis** [...], reikalaujama naudoti elektroninės atpažinties priemones, parašus ir spaudus, valstybės narės leidžia naudoti notifikuotas bet kurios kitos valstybės narės elektroninės atpažinties sistemas, kvalifikuotus elektroninius parašus ir kvalifikuotus elektroninius spaudus, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014²⁰.

26c straipsnis

Aukų su negalia teisės

1. Valstybės narės užtikrina, kad aukos su negalia galėtų vienodomis sąlygomis su kitais naudotis šios direktyvos 26b straipsnyje nurodytomis [...] **informacinėmis ir ryšių technologijomis**, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882²¹ I priede nustatytų prieinamumo reikalavimų.
2. Valstybės narės užtikrina, kad aukos su negalia galėtų vienodomis sąlygomis su kitais naudotis visomis procedūromis ir paramos paslaugomis bei apsaugos priemonėmis, kurioms taikoma ši direktyva, laikantis Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų prieinamumo reikalavimų.

Valstybės narės užtikrina, kad, aukoms su negalia paprašius, joms būtų sudaromos tinkamos sąlygos.

²⁰ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).

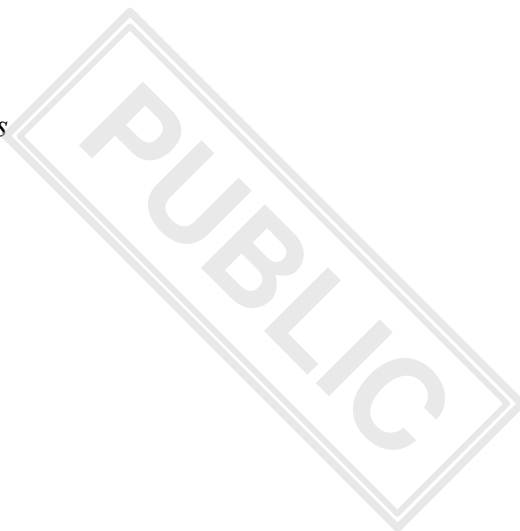
²¹ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

26d straipsnis

[...]

„27a straipsnis

[...]

[...]

15[...]) 28 straipsnis pakeičiamas taip:

„28 straipsnis

Duomenų ir statistikos teikimas

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių, kad sukurtų statistikos apie nusikaltimų aukas rinkimo, rengimo ir platinimo sistemą. Statistika apima duomenis **(kai jie turimi centriniu lygmeniu)**, susijusius nacionalinių procedūrų, skirtų aukoms, taikymu, [...] **kurie gali apimti** nusikaltimų, apie kuriuos pranešta, skaičių ir rūšis, ir aukų skaičių, amžių ir lytį [...]. Ji taip pat apima [...] **centriniu lygmeniu turimus duomenis apie tai**, kaip aukos naudojosi šioje direktyvoje nustatytomis teisėmis. **Šioje nuostatoje nurodytos statistikos tikslais valstybės narės gali naudoti duomenis, surinktus remiantis atitinkamomis Sąjungos priemonėmis.**

2. Šiame straipsnyje nurodytą statistiką valstybės narės **stengiasi** rinkti taikydamos bendro suskirstymo metodiką, parengtą bendradarbiaujant su Komisija (Eurostatu). Šiuos duomenis jos siunčia Komisijai (Eurostatui) kas trejus metus. Perduodant duomenis asmens duomenys nepateikiami.
3. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra padeda valstybėms narėms ir Komisijai rinkti, rengti ir platinti **turimą** statistiką apie nusikaltimų aukas ir pranešti **turimus duomenis apie tai**, [...] kaip aukos naudojosi šioje direktyvoje nustatytomis teisėmis.
4. Komisija (Eurostatas) padeda valstybėms narėms rinkti 1 dalyje nurodytus duomenis, be kita ko, nustatydamą bendrus standartus. [...]
5. Valstybės narės užtikrina, kad surinkta statistika būtų pateikiama visuomenei. Skelbiant statistiką, asmens duomenys nepateikiami.“;

[...]

16[...]) 29 straipsnis pakeičiamas taip:

„29 straipsnis

Komisijos ataskaitų teikimas ir peržiūra

Komisija ne vėliau kaip [*šešeri metai nuo priėmimo*] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą. Ataskaitoje įvertinama, koku mastu valstybės narės ėmėsi visų reikalingų priemonių, kad būtų laikomasi šios direktyvos, įskaitant techninį įgyvendinimą.

Kartu su ataskaita, jei būtina, pateikiamas atitinkamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.“;

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip [*dveji metai nuo įsigaliojimo*], išskyrus nuostatas, kurios būtinos siekiant laikytis 26b straipsnio – jos priimamos ir paskelbiamos ne vėliau kaip [*ketveri metai nuo įsigaliojimo*]. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Pirmininkas / Pirmininkė